

لکھنؤ

ش: ۱

۱ تشرین اول ۱۳۴۰

صافی: ۲۱، ۲۲

مخبر

اخلاق، اجتماعی، فلسفی، تاریخی، ادبی مجموعہ

شیمدیلک آیدہ بر نشر اولتور

مذہبات

- اجتماعیات درساری «مؤلفی محمد عزت» محمد علی عینی
- اسلام «صنعت» مصطفیٰ شکیب
- اون برنجی عصرده تورک منابع عرفانی «مدرسہ» مفتی ارغلی، احمد حکمت
- ملوکی طغزل (زادہ قر) قدیر حسین
- دینی ادبیات علی سعاد
- آسیانک روحی عباسی
- ایکی مجهول شاعر احمد غلیل
- سپاوتہ قاضیسی اوغلی و شیخ بدرالدین شرف الدین
- آناطولیڈہ صیجاق، صوووق معدنی صو یوکارلری م. شرف
- ابن خلدون دہ اجتماعیات ضیاء الدین فخری
- حی بن یقطان و صوک بابانہ زادہ، رشید

شہزادہ ہاشمی: اوقاف مطبعہ

۱۹۲۱ - ۱۳۴۰

اجتماعیات درس‌لری

بو کونلرک اک مهم حادثه علمیسی ، نیم نظر مده ، اجتماعیات درس‌لری عنوانلی کتابک ترجمه ونشری اولمشدر . دارالفنون مدرسلرندن عزت بک افندینک همت برکزیده قلمیه‌سنه مدیون اولدیغمز بو کتاب جداً بر خزینه معارفدر . حد ذاتنده یکی اولان اجتماعیات علمنه دائر ، اون‌بش سنه‌دن بری مکتبلرمنزک پروغرامنه کیرمش اولماسنه رغماً هیچ بر کتابمز یوقدی . شو حالده ، مدرس محترمک بو خدمت علمیسی هر نقطه نظرندن شابان تقدیر و تحیلدر . زیرا متبادیاً فکر انقلابلرندن بحث ایتدیگمز حالده ، اجتماعی حادثه‌لرک کیفیت وقوعیه تعقیب ایتدیکی جریانلره دائر اعتماده لایق براز معلومات آلا بیلیمک ایچون ، هیچ اولمازسه بوندن صوکرآ ، مراجعت ایده‌جک بر اثره قاووشمش بولنیورز . فقط نه یازیق که هر کون چیقان غزته‌لرده سپوره‌عاند حوادث صیراسنده مثلاً احمدک لازاری چکه‌سنه یرلشدردیکی ایکی یومروقله یره ناصل سردیکنه ویا ندیمک طوپی ناصل قاپدیغنه دائر ستونلره یازی یازلادینی حالده ، بو کتابک انتشاری حقنده اجرته یازدرلش برقاج سطرلق اعلانندن باشقه برشی کورلمه‌مشدر . حالبوکه مطبوعاتمزک مکلف اولدیغی تربیه افکار نقطه نظرندن بو اثری آلوب اهمیتله او قومالرینی قارئلرینه حرارتله توصیه ایتمی لازمدی . بومقدمه‌دن صوکرآ ، برقاج کوندن بری یدتقدیر واستفاده‌مده طوتدیغم اثر حقنده بعض ملاحظه‌لرمی‌ده مترجم محترمک نظر تدقیقنه عرض ایده‌جکم .

برنجیسی : ترجمه‌لرک عیناً و حرفیاً یا پلماسی مناسب ایه‌ده ، بوپک مشکل اولان ایش ، معنائک وضوحنی اخلال و لسانمزک شیوه‌سنی تشویش ایتمه‌ملیدر . یالکمز بونقطه نظرندن باقارساق ، اثرک اولدجه عجله ترجمه و شیوه لسانک بعضاً بوسبوتون اهل ایدلش اولدیغنه حکم ایتک لازم‌کلیور . حالبوکه ، بوقیمتلی کتابک ده‌ها زیاده دقت و اعتنایه احتیاجی واردی . ایکنجیسی کتابک ایلك صحیفه‌لرنده ترجمه حرفیه به کوستریلن اعتنا صحیفه‌لر ایلریله دجه عینی نسبی محافظه ایده‌مه‌مش ، بعض یرلرده علاوه‌لره بیله جواز ویرلشددر .

شیمدی بونلری اولاً مفردات، اوندن سوکرا ترکیب کلام اعتباریه قسماً کوستره جکم.
ترجه نك ايکنجی صحیفه سندن : [آثار عتیقه علماسی قبل التاریخه عائد جمعیتلری تصنیفه
تشبث ایتدکلری وقت لحق ورهن دورلرندن عبارت ایلك طاش دورینی ، سوکرا مجلا
طاش دورینی ، طونج دورینی ... الخ تفریق ایدرلر .]

بو عبارت نك فرانسزجه مقابلنده L'âge de la pierre éclatée ترکیبی واردرکه
بونى ترجه ایچون لحق ورهن دورلرندن عبارت ایلك طاش دوری دییه معنا ویرلمشدر . فقط
مؤلفك Pierre یعنی طاش کلمه سنه اضافه ایتدیکی éclatée لفظندن قصد ایتدیکی معنا اهمال
ایدلمشدر . بیلر سکز که قبل التاریخه عائد دورلرده انسانلرک نه زماندن بری موجود اولدیغنی
بعض عالملر آرامشدر . مختلف موقعلرده یاپیلان یزالنده مدفون یالکز طاشلار یاپلمش
بالطه ویچاق کی بعض آلات وادواته تصادف ایتمشدر . زیرا انسانلر اوزمانلرده طونج
ویاده میر کی معدنلرک استعمالنی بیلمه یورلرمش . اوآلتلردن بعضیلرینک انسان الیه
یاپلادیغنی پك آشکار . زیرا ایشله نمش ، جلالتمش ، وبرمقصد مخصوصه کوره اعمال ایدلمش .
فقط بعض طاشلرده بویله برمقصد تاس تمام ظاهر دکل . فضله اوله رق بوکی طاشلرک انسان
الیله دکل عناصر طبیعی نك تأثیر یلده وقوعه کلمش اولماسی احتمالی وار . بومسئله حقنده
متعدد عالملرک پك مدید ودقیق تتبعاتی موجوددر . نتیجه ده ایلك انسانلرک چاقاق طاشی
وپورفیریت جنسیندن بعض طاشلری یره شدتله چارپارق الده ایتدکلری طاش پارچه لرینی
آلت مقامنده قوللاندقلرینه قناعت کتیرمشلردر . ایشته طاش دورینک برنجی قسمی بویله
پارچه لاش طاشلرک قوللاندیغنی دوردر . بونکله برابر ، شونی ده عرض ایدمیم که چاقاق
طاشی شدتله دیکر برشیئه چارپلادیغنی وقت ، اویله کلیشی کوزل طاغلمایوب دامارلرینه
وبر قاعده یه کوره پارچه لاندیغنی ارباب علم تجربه ایتمشلردر . بناءً علیه L'âge de la
pierre éclatée بونکته یی افاده ایدمیمک صورتده ترجه ایتلیدی . بوندن باشقه ،
او طاشلرک لحق ورهن دورلرینه عائد اولدیغنی عجا نره دن تحقیق ایتدیکی کزی صورایلریمیم ؟
واقعا او طاشلره علم الارض متخصصلرینک دیلوویرم Diluvium یعنی طوفان دوری [۱]
نامی ویردکلری دورک مبادیسنده تشکل ایتمش اولان طبقات ارضیه ایچنده تصادف
ایدلمشده بو دور طبقاتی ایچنده « رهن » دکل فیل قدیم éléphas antiquus ایله

[۱] معلوم اولان نوح طوفانی دکل . اوندن چوق اول برحادثه .

éléphas primigenius: فیل محمودی دینان حیوانلرک کمیکلری بولنمقده در . «ردن
کمیکلریله انسان کمیکلرینک برابر بولنمسی پارچه لاش طاش دکل اودن چوق صوکر
کلن مجلا طاش دورینه تصادف ایتمکده در . حتی بوجلا طاش دورنده کی انسانلر آ
چوق صنعتده واقف ایشلر . زیرا رهنک بویوزلری اوزرینه قابا صابا بعض رسملرد
یاپیشلر . فقط پارچه لاش طاش دورنده بویله هیچ بر علامت ترقی ومدنیت یوقدر
شوحالده پارچه لاش طاش دورندن بحث اولنورکن «ردن» لردن بحث اولونمسی تحقیقار
علمیه نتیجه لرینه موافق دکلدر .

Par nécessité نه دیمکدر ؟

ترجه نك سکنجی صحیفه سندن : [انسان اجتماعی بر حیواندر . هیچ بر تعریف بر
تعریفدن دوغرو اولمامشدر . انسان ساده اضطراری اولارق اجتماعی دکلدر .] بوجمله ده کی
اضطراری اولارق فرانسزجه متننده کی Par nécessité مقابلی اولارق قوللاشمشدر
بنده کنز ظن ایدیورم که مؤلفک بوتعبیردن قصد ایتدیکی معنایی «اضطراری اولارق» ترکیو
هیچ بروقت افاده ایده مر . چونکه مؤلفک مقصدی ، برانسانک بیتون احتیاجاتی ازاله
ایده جک اشیا ولوازمی یاننده اولسه بیله یالکنز باشنه یاشایامایاجغنی آ کلاتمقدن عبارتدر
بناء علیه بو Par nécessité بی اضطراری اولارق دکل «ضرورت واحتیاج سوقیه
شکلنده ترجه ایتک ایجاب ایدردی .

Etablir کلمسی بعضاً اثبات معناسنه کلیر .

فرانسزجه متک یدنجی صحیفه سنده شویله برعباره وار :

C' est ce qu' a lumineusement établi Dur kheim dans son étude
sur le suicide .

بونی شویله ترجه ایتمشکنز : [دورقیم اتحاره دائر اولان تدقیقنده بونی واضحاً
تثبیت ایشدر] . یعنی établir کلمسنه تثبیت معناسی ویرلمش . فقط بو کلمه تک متعدد معنای
وارددر . مثلاً بر قیزی اولندر مکده établir une fille دیرلر . بنده کنز ظن ایدیورم که بو
محلده étabir لفظنک معناسی بر مسئله نی دلائلیله اثبات ایتک دیمکدر . بناء علیه اوجهلی
[دورقیم ، انسانک یالکنز باشنه یاشامایه جغنی اتحاره متعلق تدقیقنامه سنده پک آچیق اثبات
ایتمشدر] شکلنده ترجه ایتک دهها مناسب اولوردی .

Parquer نه دیمکدر ؟

۱۵۹ نجی صحیفه‌ده اون بشنجی سطرده شویله بر عباره وار : [مسلك حیاتی اونلری بالاخره بر برینه دشمن صنفله حبس ایده جکدر .] بونک فرانسه‌جه‌سی :

La vie professionnelle les parquera Plus tard en classes hostiles .

بنده کزجه هم شیوه لسانه رعایت ایتمش ، وهم معنایی براز دها تصریح ایلش اولمق ایچون شویله دیمک لازمدی : [مسلك حیاتی طلبه‌یی بالاخره بر برینه مخاصم صنفله ایراج‌قدره .]

Précis صریح می معین می ؟

صراحت و صریحک فرانسه‌جه‌لری معلوم عالی‌کزددر که clair ایله در . Précis معین و قطعی دیمکدر . دها باشقه معنای ده وارددر . فقط ترجمه‌نک ۱۸۴ نجی صحیفه‌سنده اولدیفی کی un texte précis یی صریح بر متن ۲۱۸ نجی صحیفه‌ده کی Les mesures précises صریح تدبیرلر دییه هیچ بر وقت ترجمه ایده‌مه‌یز . بونلری معین بر متن و قطعی تدبیرلر دییه ادا ایتک ترجمه‌نک صداقت و صحقی نقطه نظرندن ایجاب ایدردی .

L' intuition نه در ؟

بوکله‌نک بزی بعضاً نه قدر مشکلا نه دوشوردیکنه ترجمه‌نک ۱۵۹ نجی صحیفه‌سنده کی شو عباره بک کوزل بر دلیلدر ؛ [وطنک قوتلی و سوره‌کلی حدسی ، هر شیدن اول مکتبدر .] بونک فرانسه‌جه‌سی :

L'intuition durable et forte de la patrie c' est avant tout l' école .

بنده کز بونی شویله ترجمه ایدردم : [وطن هر شیدن اول مکتبده سوره‌کلی و قوتلی اولارق حس اولنور] . ظن ایدیورم که L'intuition کله‌سفی هر یرده حدس دییه ترجمه ایتک معنایی اغلاقدن باشقه هیچ بر شیئه یاراماز .

ترجمه‌نک ۱۵۸ نجی صحیفه‌سنده (ملت و حریت) سرنامه‌یی آلتنده شو سطرلری اوقویورز : [ملی حیاته انتسابی صرق ، جوغرافی و یا اقتصادی ضرورتلر ، لسان و یا خاندانه صداقت اوزرینه دکل ، بلکه فردلرک تأمل ایله رضاسی اوزرینه استناد ایتدیرمش و بویله‌جه فرانسه غننه‌لری آراسندن اک ایپسینه صادق قالمش اولماسی فرانسه اختلالنک شرفیدر . روصونک تحقیقی ممتنع اولان بر مفکوره کی آکلادیفی اجتماعی میثاقی Fédération بایرامنده فرانسه اختلالی فعلاً عقد ایتدیرمشدر . ملتک تشککنک تاریخی علتلری نه اولورسه

اولسون فرانسز اختلالی بیاننامہ‌سندن بری انجق وطنداش-لرک سربست موافقتلر اوزرینه مؤسس اولدقلری نسبتندہ نظر حقده مشروعدرلر و بشری وجدانی وارقلر تصدیق ایلمکک اجبار ایدہ بیلیرلر . [بو عبارتک فرانسزجه سفی‌ده یازاجم :

C'est la gloire de la Révolution française , fidèle ainsi au meilleur de notre tradition , d'avoir fondé l'adhésion à la vie nationale non sur la race, ni sur les nécessités géographiques ou économiques , la langue ou le loyalisme à la dynastie, mais sur le consentement réfléchi des individus . Elle a effectivement conclu , à la Fête de la Fédération , ce pacte social que Rousseau considérait comme un idéal impossible à réaliser . Quelles que soient les causes historiques de la formation des nations depuis la proclamation révolutionnaire elle ne sont justifiées en droit , elles n'imposent leur existence à la conscience humaine que dans la mesure où , désormais , elles reposent exclusivement sur le libre consentement des citoyens .

ایشته بو متنله یوقاریده‌کی ترجمه‌یی مقایسه ایدنجه متعدد نقطه‌لرده تردد ایتمه‌ک می‌اولمایور .

برنجیسی : Révolution ایچون فرانسز اختلالی اکل فرانسز انقلابی دیمک لازمد . زیرا نیجه اختلال وارددرکه هیچ بر انقلابی مستلزم اولماز . حال بوکه فرانسه‌ده‌کی قیام باشدن نهایته قدر یالکیز فرانسه ایچون دکل بوتون دنیا یه تأثیر ایتمش اولان بر انقلاب اید . ایکینجیسی متنده‌کی Décrire لفظی آ کلامق دییه ترجمه ایتمش سکر . حال بوکه کله تصویر ایتک معناسنه در .

اوچنجیسی en droit نظر حقده‌می ، حقوق‌آمی دیمکدر . بنده کنز حقوقاً دی . مرجح کورمکده‌یم .

دردنجیسی : Depuis la proclamation révolutionnaire ترکیبی ایچون (فراز اختلالی بیاننامہ‌سندن بری) دیمه یوب (انقلابک اعلانندن اعتباراً) دینسه ده‌ها موا اولوردی . زیرا بیاننامہ دینجه خاطرہ بالضروره بدایت انقلابده نشر اولسان انسا و وطنداشک حقوقنی مین بیاننامہ :

La Déclaration des droits de l'homme et du citoyen . بو بیان

ایله قانون اساسینک ابتدائی ماده لرینی مجلس ملی A' t'ssemblée ۱۷۸۹ سنه ایلول یکرمیسندن تشرین اول برینه قدر مذاکره و تصدیق ایتشدی . مؤلف ایسه ده قلا راسیوندن دکل پرو قلاماسیون Proclamation دن بحث ایدیور . متن عبارتده میثاق ملیدن و فدراسیون بایرامندن بحث اولندیغه کوره ۱۴ تموز ۱۷۹۰ تاریخده پارسده (شان دومارس) ده قرالک مواجهه ناسده قانون اساسی به صداقت ایده جکنه دائر علناً یمین ایتک صورتیه انقلابک رسماً اعلان ایدلمش اولماسی قصد ایدلمش اولاجغنی ظن ایدیورم .

بشنجیسی : « بشری وجدانی وارلق لرینی تصدیقه اجبار ایده بیلیرلر » عبارتده سی .

تماماً معقد و مخالف شیوه در .

آلتنجیسی بو ترجمه تالیکزدن : [فرانسز غننه لرینک اک ایسی ، ملی حیاته انتسابی فردلرک تأمل ایله رضاسی اوزرینه استناد ایتدیرمک اولدینی] ذهابی حاصل اولیور .

حال بوکه فرانسزلرک انقلابدن اول بویله بر غننه سی ناصل اولابیلیردی ؟ موضوع بحث اولان بو قاعده اساسیه ایسه ، انقلاب سایه سنده بوتون دنیا ایچون یکی ظهور ایتمش بر دستورایدی که بو کونکی درجه سنده طرفدار قازانا بیلیمسی ایچون شیمدی به قدر یوزبیکلرجه انسانک قانی دوکولمشدر . بو حالده مؤلفک مقصدی باشقه برشی اولق لازم کلیر .

شوايضاحاته کوره یوقاری به یازدیغم فرانسزجه نك بوسبوتون باشقه برشکلده ترجمه سی .

ایجاب ایده جکنی ظن ایدیورم .

حرام و حلال بحثی

۲۷۱ نجی صحیفه ده Sacré ایچون حرام (مقدس) ، و Profan ایچون حلال بویورلمش . واقعا Sacré نك تورکجه برمعادلی ده حرام در . ناصلی که لسانمزده شیخ الحرم ، بیت الله الحرام ترکیلرینی قولالانمقدمیز . فقط بو حرام ، ایشله می ممنوع اولان ایشلره متعلق حکم شرعی معناسنه دکلدیر . بویله حرامه فرانسزجه Défendu ویا Interdit دیرلرکه ونک مقابلی اولان حلالک فرانسزجه معادلی ده Permis ویا Licite در . او حالده Sacré نك ضدی اولان Profan ی حلال دییه ترجمه ایتک ناصل طوغری اولابیلیر ؟

۲۰ ایلول سنه ۱۳۴۰ قزل طوبراق

محمد علی عینی